

เรื่อง พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่เพิ่มเติมหมวด ๓/๑ และพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๘ มาตรา ๒๕๒ และมาตรา ๓๓๕ (๑) หรือไม่

๑. ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของเจ้าหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) รวม ๒ คำร้อง ซึ่งโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๒๕๒ เนื่องจาก บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว กำหนดให้เจ้าหนี้เกินกว่าร้อยละห้าสิบ แม้จะมีจำนวนไม่ก็รายสามารถลงมือยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการได้ เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อเจ้าหนี้ที่มีมูลค่าต่ำกว่าร้อยละห้าสิบ แต่มีจำนวนหลายรายและเป็นการเปิดช่องให้ผู้ทำแผนฟื้นฟูกิจการปฏิบัติต่อเจ้าหนี้ตามอำเภอใจ โดยไม่สุจริตหรือไม่เป็นธรรม โดยที่ศาลล้มละลายกลาง หรือศาลฎีกาไม่อาจใช้ดุลพินิจที่เที่ยงธรรมแก้ไขเยียวยาตามความเหมาะสม หรือตามพฤติการณ์แห่งคดี อันเป็นการที่องค์กรของรัฐใช้อำนาจโดยไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และเป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินเกินกว่าที่จำเป็น หรือกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิในทรัพย์สินของเจ้าหนี้ นอกจากนี้ บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวยังเป็นการทำให้ไร้ผลซึ่งคำถวายสัตย์ปฏิญาณของผู้พิพากษาศาลล้มละลายกลางและผู้พิพากษาศาลฎีกาต่อพระมหากษัตริย์ก่อนเข้ารับหน้าที่ เพราะไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ประชาชนตามคำถวายสัตย์ปฏิญาณนั้นได้ ส่วนพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่เพิ่มเติมหมวด ๓/๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๓๓๕ (๑) เพราะพระราชบัญญัตินี้ที่เพิ่มเติมหมวด ๓/๑ ว่าด้วยกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ไม่ได้ระบอบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายที่เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ แต่ประการใด

ลูกหนี้ผู้ขอฟื้นฟูกิจการและผู้ทำแผนคัดค้านคำร้องของผู้ร้องว่า เป็นคำร้องที่ไม่เป็นสาระสำคัญอันควรได้รับการวินิจฉัยโดยศาลรัฐธรรมนูญ

๒. ประเด็นเบื้องต้น

๒.๑ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า ลูกหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) เป็นบริษัทเดียวกัน ประเด็นที่เจ้าหนี้ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยบางประเด็นเป็นอย่างเดียวกัน จึงให้รวมพิจารณาคำร้องทั้งสองเข้าด้วยกัน

๒.๒ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

๓. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่เพิ่มเติมหมวด ๓/๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๓๓๕ (๑) หรือไม่

ศาลเห็นว่าการที่ผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) มิได้ระบอบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายล้มละลายดังกล่าว เป็นการโต้แย้งว่าพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ มิได้ให้สิทธิผู้ร้องที่จะโต้แย้งได้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในประเด็นนี้

ประเด็นที่สอง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และ มาตรา ๕๐/๕๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๒๕๒ หรือไม่

ศาลเห็นว่า มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ได้บัญญัติให้ความคุ้มครองเจ้าหนี้ที่มีมูลหนี้้น้อยกว่าร้อยละห้าสิบอยู่แล้ว เพราะแม้ว่าเจ้าหนี้ฝ่ายที่มีมูลหนี้้น้อยกว่าร้อยละห้าสิบจะลงมติพิเศษยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการ แต่กฎหมายก็ยังให้อำนาจศาลพิจารณาแผนนั้นว่ามีรายการครบถ้วนตามที่กฎหมายบัญญัติหรือไม่ ข้อเสนอในการชำระหนี้จะต้องไม่ทำให้เจ้าหนี้ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันได้รับการปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมกัน และเมื่อดำเนินการตามแผนสำเร็จเจ้าหนี้จะได้รับชำระหนี้ ไม่น้อยกว่ากรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย และในการพิจารณาแผน ศาลมีดุลพินิจที่จะมีคำสั่งเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยแผนดังกล่าว และในการตราพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติล้มละลายฯ คำปรารภของพระราชบัญญัติดังกล่าวได้รับรองไว้แล้วว่า พระราชบัญญัติฉบับนี้บัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๖ และมาตรา ๔๘ ของรัฐธรรมนูญบัญญัติให้กระทำได้ ดังนั้นจึงมิได้กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล และเป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินที่อยู่ในขอบเขตของรัฐธรรมนูญ และไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิในทรัพย์สิน ส่วนมาตรา ๒๕๒ แห่งรัฐธรรมนูญ เป็นเรื่องการวางสัจบัญญัติต่อพระมหากษัตริย์ก่อนที่ผู้พิพากษาหรือตุลาการจะเข้ารับหน้าที่ซึ่งมิได้เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ หรือไม่

๔. ผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

๔.๑ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ มิได้ให้สิทธิผู้ร้องที่จะโต้แย้งว่าพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

๔.๒ พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๒ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘

หมายเหตุ ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๑๕ ตอนที่ ๕๗ ก
วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๕